

Zámek (prohlídka), Žirovnice

Popis:

Hrad byl založen ve 2. polovině 13. století, ale první písemná zmínka o něm pochází z roku 1345, kdy hrad patřil Oldřichovi z Hradce. Dnešní podobu mu daly úpravy v 16. a 17. století, kdy byl přestavěn na zámek. V arkádách i v interiérech se dochovala unikátní fresková výzdoba z konce 15. století. V dubnu 2011 byla na zámku instalována nová expozice Květiny na šlechtickém sídle. Návštěvníci mají možnost prohlédnout si např. jídelnu, dámský salón, hudební salón nebo ložnici, zařízené nábytkem ze 2. poloviny 19. století.

V gotické části zámku se dochovaly pozdně gotické fresky, představující vrchol české nástěnné malby konce 15. století. Je to unikátní a svým rozsahem největší fresková výzdoba v Čechách. Zde je vystavena i vzácná barokní oltářní archa. Po zdolání točitého schodiště se návštěvníkům otevírá pěkný výhled ze zámecké věže. V prostorách zámku se nachází také Galerie Jana Havlíka a E Galerie.

Návštěvu města Žirovnice lze zpestřit prohlídkou zámeckého špýcharu a blízkého pivovaru (viz heslo Špýchar, Žirovnice a heslo Pivovar, Žirovnice), které slouží potřebám muzea.

Podrobný popis:

Hrad je tvořen předhradím a vnitřním hradem. O původním žirovnickém gotickém hradu sice nemáme přesné informace, známý je však jeho zakladatel – rod pánů z Hradce. Roku 1485 koupil panství Václav Vencelík z Vrchovišť a hned začal s přestavbou a rozšiřováním hradu. Fresky, kterými nechal hrad vymalovat, můžeme i dnes vidět v zelené světnici, rytířském sále, kapli a na stěnách ochozů na nádvoří. O devět let později již hrad získal přibližně dnešní rozsah a podobu. Majitelé se měnili i nadále a roku 1564 připadla Žirovnice Jáchymovi z Hradce. Ten spolu se svým synem Adamem začal s renesanční přestavbou hradní pevnosti na pohodlný zámek. Z této doby pocházejí renesanční omítky se sgrafitovým kvádrováním. Po dalším střídání rodů si za třicetileté války udělala švédská vojska ze Žirovnice svůj důležitý opěrný bod. Když císařští vojáci dobývali hrad zpátky do svých rukou, rozstříleli děly druhé patro zámku, které již nikdy nebylo obnoveno.

Žirovnický hrad dál ztrácel svůj význam a z původního honosného sídla se staly kanceláře a úřednické byty. V roce 1910 jej koupilo město, aby ho využívalo ke stejnému účelu. Postupně byly odhalovány a restaurovány gotické fresky, roku 1964 však byly velmi poškozeny při rozsáhlém požáru. Poškození bylo tak rozsáhlé, že se uvažovalo dokonce o zbourání celého areálu. Roku 1972 se však naštěstí začalo s celkovou rekonstrukcí zámku. Ta trvala dvacet let a její výsledek mohou dnes návštěvníci posoudit sami. Kromě již zmíněných omítek s kvádrováním se na zámku uplatňují i krémově bílé hladké fasády s červeně natřenými šambránami a římsami. Před vstupem do vnitřního hradu stojí za povšimnutí pozdně gotický arkýř bývalé kaple s cibulovou stříškou. Svědkem drsného středověku je dodnes věž, která má ve spodní části vězení a hladomornu.

Region: Pelhřimovsko

Město: Žirovnice

URL: <http://www.zirovnice.cz/>

Zpřístupnění: přístupné s omezením

Bezbariérový přístup: ano s omezením

GPS: 49°15'6.825"N, 15°11'2.513"E

Mapa: <http://maps.google.com/maps?q=49.2518958,15.1840314&z=12>

Obrázky:

